

rolí hrají v zavádění změn a dále kolektivní příspěvek (spoluautoři Milan Pol, Lenka Hloušková, Jiří Zounek) *Kultura učení a vyučování v dnešní české škole*.

Obě zmíněné konference, časově a geograficky nepříliš vzdálené, se v mnoha věcech podobaly, ale také se lišily. Podobaly se v tom, že na obou převažovaly příspěvky výzkumného charakteru, lišily se nejen v tom nejviditelnějším, tedy v počtech účastníků. Lišily se i v přístupu expertů ze země pořádatelů instituce. Zatímco nizozemští experti využili Leidenské konference k vysoké a aktivní účasti, stopa, kterou zanechali odborníci z Německa na konferenci hamburbské byla poněkud nevýrazná co do počtu účastníků. Nahrazovali to však kvalitou, neboť příspěvky německých expertů byly často metodologicky výše než je obvyklý konferenční standard, pracovaly s velkými vzorky a ukázkově vytěžily nasbíraná data. Takový byl například příspěvek Heinze Guntera Holtappelse z univerzity v Dortmundu o organizační kultuře ve škole, nebo Daniela Ulber z Berlína o efektivitě situačního učení.

Sympatickým styčným bodem byla vcelku kvalitní organizace obou konferencí. V případě konference ECER to vůbec nebylo snadné už vzhledem k potřebě umístit značné množství sekcí a výzkumníků do přece jen limitovaných prostor univerzity. Ještě lépe se s úkoly spojenými s organizací vyrovnali organizátoři konference ISATT, kde se podařilo dosáhnout na konferencích tak vzácného souladu mezi přesností a flexibilitou organizace.

K sympatickým rysům obou konferencí patří také péče o dorůstající výzkumníky na „předkonferencích“ pro doktorandy i mezinárodní dosah konferencí: na obou bylo možno setkat se se zástupci Hong-kongu či Indie, na ECER dorazili i reprezentanti Latinské Ameriky, na ISATT zase přijeli zástupci „černého kontinentu“.

O to více překvapuje malý zájem výzkumníků z České republiky o tento druh konferencí. Skepse k mezinárodním událostem tohoto typu dokonce čas od času proskočí diskusemi na fórech České asociace pedagogického výzkumu. Přímá konfrontace výzkumníků a výsledků jejich práce je však podle mého názoru naprosto nezbytná pro rozvoj pedagogických věd v českých zemích. Skepsi si snad mohou dovolit Britové, kteří mají svou poměrně prestižní národní konferenci pedagogického výzkumu, kterou dokonce někdy nasazují do stejného termínu, kdy se koná konference evropská (např. v roce 2002). Mnohé malé národy se ale přfležitosti chápou podstatně usilovněji než Češi, takže co do počtu účastníků byla Česká republika překonána na obou konferencích např. Slovinci nebo výzkumníky z pobaltských republik. Šanci tento obrázek změnit bude mít česká obec výzkumnická zase v září 2004, kdy se koná v řeckém Rethymnonu na ostrově Kréta.

Petr Novotný

10. ročník ENIRDEM

Konference – další přátelské, ale i odborné setkání

25. až 28. září 2003 proběhla další ze série každoročních konferencí mezinárodní sítě ENIRDEM (*European Network for Improving Research and Development in Educational Management*). ENIRDEM je vcelku neformálním seskupením lidí, kteří se znají v mnoha případech již zhruba desetiletí a jsou schopní a ochotní spolu ohleduplně, účinně a mnohostranně spolupracovat, od prosté výměny zkušeností až po společné snahy v řadě zajímavých výzkumných a rozvojových projektů – zejména v oboru školský management. Doklady o spolupráci těchto výzkumníků, teoretiků, školských politiků, lídrů škol a dalších aktérů světa řízení ve vzdělávání jsou za desetiletí existence sítě velmi početné. Některé z nich přinášejí i elektronicky vydávané informace o síti, včetně obvykle dvakrát ročně vydávaného časopisu (<http://htk.tpu.ee:8080/ENIRDEM>).

Hostiteli konference byli tentokrát kolegové z řízkých vzdělávacích institucí, mezi nimiž hrála prim univerzita příkladně podporovaná v této roli lotyšským Ministerstvem školství. V Rize se sešlo několik desítek členů sítě a snad díky geografickému umístění konference měli mezi nimi

tentokrát převahu Seveřané. Vůdčím tématem konference bylo vedení škol v souvislosti s globální perspektivou (*Leading Schools with a Global Perspective*). Tomu odpovídaly i dva hlavní referáty přizvaných hostů – v USA (Světová banka) působícího Fina Pasi Sahlberga, který hovořil v pozoruhodně interaktivně vedeném vystoupení na téma „Školy a globalizace“, a Patricia Diggins z Drumcondra Education Centre v Dublinu, který se zaměřil na téma „Vedení – globální perspektiva“. V následných dvanácti sekcích (vedených paralelně ve třech kolech po čtyřech sekcích) pak účastníci hlavní téma konference dále a konkrétně rozvíjeli. Z konference vyšel i sborník⁴, který obsahuje nejen abstrakta, ale i celé texty vybraných příspěvků. K odborné části obsahu patřily i exkurze v pedagogických zařízeních Rigy a přilehlého okolí.

Vlídlost až přátelskost patřily od počátku vzniku ENIRDEM k výrazně silným stránkám této sítě. V některých letech však, zdálo se, poněkud hrozilo, že to na konferencích zastíní kriticky-přátelskou schopnost účastníků udržet na patřičné úrovni odborný aspekt věci. Dokonce se jistou dobu zdálo, že to může stát ENIRDEM jako současně lidsky a profesně založené sdružení nejméně z poloviny i samu smysluplnost její existence. Dnes se zdá, že je toto riziko zažehnáno, obě stránky setkávání fungují vyrovnaněji, a je to ku prospěchu věci. Je, myslím, velmi dobře, že tato síť, která vznikla začátkem 90. let s cílem vytvořit mosty mezi lidmi ze Západu a Východu, v jádru přetrvává a pro účastníky má smysl. Považuji to za významné i na prahu dalšího rozšíření Evropské unie. Síť přitom není uzavřenou skupinou lidí, vstup je umožněn prakticky každému.

Autor této zprávy prezentoval na tomto setkání vedle lidové písně Ešte som sa neoženil (v due-tu s Jaroslavem Kalousem na závěrečném show-banketu) také dílčí výstupy výzkumného projektu realizovaného pod jeho vedením týmem z Ústavu pedagogických věd FF MU. Šlo o příspěvek zabývající se kulturou české školy (Pol, Hloušková, Novotný, Zounek).

Přítští konference bude zaměřena na vedení škol v souvislosti s kultivací kultury školy (*School Leadership and Culture Building*) a proběhne 23. až 26. září 2005 v Helsinkách (ku škodě věci tak tentokrát dochází k termínové kolizi s ECER konferencí – její termín nebyl poměrně dlouho znám). Je možné, že některá z následujících konferencí této sítě se brzy uskuteční v Brně – autor zprávy přijal nabídku členství v pětičlenném výboru ENIRDEM. Volbou členů výboru bývá mimo jiné zvykem do jisté míry předznamenat úvahy o místech konání dalších ročníků konferencí. Snad se tedy bude letos i v dalších letech nadále na co těšit.

Milan Pol

Konference Mezinárodní asociace výchovného a profesního poradenství 2003 – rozvoj a podpora kvality v pedagogickém a profesním poradenství

Mezinárodní asociace výchovného a profesního poradenství IAEVG (*The International Association for Educational and Professional Guidance*, viz webová stránka <http://www.iaevg.org>) uspořádala svoji zatím poslední konferenci ve dnech 3. až 6. září 2003 ve švýcarském hlavním městě Bernu. Hlavním tématem konference byl rozvoj a podpora kvality ve výchovném a profesním poradenství, které bylo dále členěno do několika dílčích témat, k nimž patřily např. řízení kvality (otázky nových strategií a politiky v poradenství), kvalita v metodologii (nové metody a nástroje v pedagogickém a profesním poradenství) nebo kvalita výsledků a produktů (evaluace a výzkum výsledků pedagogického poradenství). Především o těchto tématech přijelo do Švýcarska jednat takřka 800 účastníků z Evropy (včetně České republiky), ale také z Japonska, Kanady, Thajska, USA a Venezuely.

⁴ Ahonen, J., Diggins, P., Ekiert-Oldroyd, D., Erčulj, J., Groth, E., Ivanova, I., Pol, M., Njerve, I., Targamadze, V. (eds.): *Leading Schools with a Global Perspective. Proceedings of the International Conference. University of Latvia – Riga Teacher Education Centre – Distance Education Centre of Latvia 2003. ISBN 9984-18-092-1.*